

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N°. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRATIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la admini-
straţie. Preţul după tarif
şi învolak.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Maghiarii şi Bulgarii.

De Dr. V. Moldovan.

Istoria ne spune, că după apu-
nerea domniei Hunilor s-a ivit în
jurulriului Volga un popor de rasă
ural-altaică format din mai multe
semnii înrudite şi odinioară su-
puse Hunilor. E poporul bulgar, pe
care unii scriitori contemporani îl
numesc şi numai *Huni*.

Se zice, că printre semniile
din cari s-a format neamul bulgar
ar fi şi semniile maghiare. Astfel
sub regele bulgar Kuvrat, care şi-a
eliberat poporul de sub jugul Avar-
ilor a fost o semniie cu numele
„umugură“.

În patria lor de azi din Bal-
cani Bulgarii au ajuns în contact
nemijlocit cu Slavii şi deja din
veacul al IX-lea începe slavizarea
lor. Se repetă şi aici procesul isto-
ric, în sensul căruia popoarele
slave subjugate politiceşte din par-
tea Bulgarilor răsboinici le imprimă
acestora limba şi întreaga lor cul-
tură slavă, de un nivel mai su-
perior.

Cam în acelaş timp s-au aşe-
zat pe şesul mânos dintre Dunăre
şi Tisza cealaltă semniie ural-al-
taică venită tot dinspre răsărit.

Neastâmpăraţi şi răsboinici în
curând şi-au întins dominaţiunea
peste o mulţime de popoare slave
şi peste Români din Dacia Traiană.
Vecinătatea popoarelor mai culte
ale Apusului şi religia catolică, pe
care au adoptat-o după încreştinare,
i-a mântuit de slavizare şi astfel
ni s-a rezervat „norocul“ de-a avea
în mijlocul Europei o semniie ural-
altaică nu numai după obârşie, ci
şi după limbă.

Istoria de-o mie de ani a ace-
stor două popoare înrudite nu pre-
sintă aproape nimic comun, ba nici
chiar analog. Poate într-un singur
punct e asemănătoare soarta lor.
anume că şi unii şi alţii au gemut
sub jugul turcesc. Maghiarii, ce-i
drept, numai un veac şi jumătate,
pe când Bulgarii aproape cinci vea-
cari.

Deaceia dacă şi azi după o
mie de ani de civilizaţie creştină
găsim o mulţime de note comune
în caracterul etnic al acestor două
neamuri, e semnul cel mai grăitor
că ele şi-au păstrat însuşirile de
rasă turanică aproape în întregime.

Dacă vrei să afli caracterul,
adevărat al unui om, caută şi-l sur-
prinde în intimitatea casei lui. Ob-
searvă-i purtarea faţă de familia şi
subalternii lui. În societate prin
saloane, între streini toţi oamenii
se nuzesc să-şi arete faţa cea mai
amabilă. Sunt generoşi şi cuvin-
cioşi. Numai în raportul faţă de
cei ce atârnă de voinţa noastră pu-
tem deosebi pe omul cu cultura
inimei, de omul care o simulează
numai.

Îngâmfarea de rasă, şi şovi-
nismul sălbatic faţă de popoarele
pe cari fatalitatea istorică le a rân-
duit sub dominaţiunea lor, sunt no-
tele caracteristice atât ale Maghia-
rilor cât şi ale Bulgarilor.

Vreţi dovezi? Întrebaţi de pil-
dă pe cele câteva sute de mii de
musulmani, cari locuiesc pe cvadri-
later: oare de ce au salutată armata
română năvălitoare ca pe adevăra-
ţii lor liberători? Oare bieţii Turci
prin trecerea cvadrilaterului sub
domnia română vor schimba nu-
mai un stăpân vechiu cu altul nou?
Vechea graniţă dintre Bulgaria şi
Dobrogea română trece peste un

şes întins, n'a împiedecat însă tre-
cerea suspinelor şi vaelor supu-
şilor bulgari de religie mohame-
dană la fraţii lor mai liberi şi mai
omeneşte tractaţi din regatul ro-
mân.

O altă notă caracteristică atât
Bulgarilor cât şi Maghiarilor e
pofa lor negaţionasă după hege-
monie asupra altor popoare.

Mult trâmbişata lor iubire de
libertate şi egalitate se referă nu-
mai la ei, dar nu le impune nici
un obligământ faţă de celelalte
popoare mai slabe, dar deasemeni
doritoare de libertate şi vieată na-
ţională. Tragedia poporului bulgar,
ce se desfăşoară în faţa ochilor
noştri, ne învederează o altă asă-
mănare, poate cea mai pregnantă
dintre caracterul etnic al Bulgarilor
şi Maghiarilor.

Ea se cuprinde într-o totală
orbie politică a politicianilor ace-
stor două popoare faţă de realitatea
crudă. Îngâmfarea de rasă îi face
să desconsidere cu totul forţele
popoarelor din jurul lor şi îi în-
deamnă la neşte încercări des-
perate de „va banque“ faţă de
toţi şi toate.

Istoricii de seamă maghiari
constată, că nereuşita revoluţiei
din 1848 este rezultatul nesocotinţei
politicianilor lor de-atunci, cari în
acelaş timp au aruncat mânaşa di-
nastiei şi au pornit războiul de
exterminare faţă de naţionalităţi.
Nu fără motiv le-a strigat doar
corbul lor alb, Ludovic Mocsáry,
de nenunţate ori cu glas profetic:
— „Băgaţi bine de seamă ce
faceţi. S'au mergem cu dinastia
împotriva naţionalităţilor, sau cu
acestea împotriva dinastiei. Ori
care din aceste procederi poate fi
politică, dar a lua lupta deodată
faţă de amândouă e o nebunie“!

Ce zici la toate aceste încă-
pătânate şi turanicile Dr. Da-
nev? În anii tineretii, când cutre-
rai univertităţile Europei, de ce
nu te-ai oprit niţel şi la rudeniile
dntre Dunăre şi Tisza? Sau de
ce n-ai frunzărit istoria atât de
instructivă a poporului maghiar
din 1848—1849? Ai fi putut învăţa
de pildă din păţania trufaşului
Kossuth, că generositatea de silă
atunci când totul e pierdut nu
mai prinde. Ai fi învăţat că nici
chiar poporul român, cel atât de
credul, nu s-a lăsat tras pe sfoară
de glasurile de sirenă ale unor
politiciani bancrotaţi din cauza
propriei lor îngâmfări.

Dar se vede că oamenilor şi
popoarelor numai din propria ex-
perienţă li-e dat să înveţe, dacă
au destulă pricepere pentru lucrul
acesta. Durere, Maghiarii şi Bul-
garii se asamănă şi în punctul,
că nu prea învaţă nici chiar din
propriile păţanii.

Numirea învăţătorilor de stat.
În ministerul de culte şi învăţământ
se pregăteşte proiectul, despre care
am făcut amintire, pentru numirea în-
văţătorilor şi învăţătoarelor de stat de
cătră prefecti. Prefecţii vor numi pe
învăţătorii la propunerea senatelor şco-
lare comitatense.

Ce noimă are aceasta reformă,
concepă în mintea ministrului de
culte, cu greu se poate şti. Dacă nu
nizuinţa de a marca şi mai mult de-
pendenţa învăţătorilor de stat dela or-
ganele guvernului.

Urcarea dării pentru burlaci.
Comisiunea bugetară a camerei fran-
ceze a aprobat proiectul pentru urcarea

dării burlacilor. Se va urca darea cu
douăzeci de procente.

Aceasta dispoziţie se află în le-
gătură cu legea despre premiarea fa-
miilor cu mai mulţi băieţi.

Din datele, ce s'au publicat cu a-
cest prilej, reiese că în Franca se află
un milion şi 550 mil burlaci peste eta-
tea de 30 de ani şi un milion şi 8 sute
de mii de familii fără băieţi.

Răscoala în China. De câteva
zile vin ştiri din Orientul extrem, că
în China a izbucnit răscoala. Se credea,
că e vorba de o mişcare locală, care
va fi uşor domolită, dar din ştirile mai
noui se vede, că revoluţia ia întindere
tot mai mare.

Răscoala s-a iscat în sud şi e în-
dreptată contra dominaţiunii presiden-
tului Iuansikkai. Am putea zice, că e
războiul sudului, contra celor dela nord.
Răsculaţii au declarat lipsit de postul
său pe Iuansikkai şi au proclamat de
nou prezident al republicii chineze pe
fostul vice-rege din Kanton, Centun-
Suan. Acesta a luat comanda trupelor
dela sud şi a plecat contra lui Iuan-

sikkai. Arma va decide, care din cei
doi va rămânea în scaunul presiden-
ţial.

De altcum, după cum se vede din
ştirile sosite din China, cei doi capi
contrari reprezintă cele două mari cu-
rente ale Chinei, cari se ciocnesc neîn-
trerupt între olaltă. Unul e curentul
conservativ, retrograd sau, cum îl nume-
sc coterarii, ramolit, reprezentat prin
Iuansikkai, iar celalalt, pe care îl în-
truchipează Centun-Suan, e curentul
progressist, democrat, modern, care ocupă
tot mai mult teren. Între aceste cu-
rente se dă lupta.

E interesant, că partidul lui Iuan-
sikkai acuză pe Japonezi, că ar sprji-
jini pe răsculaţi şi că în ştirile lor
s-au văzut ofceri japonezi activi. Gu-
vernul japonez însă desminte categoric
aceste afirmaţii.

De altă parte se vede, că diplo-
maţia europeană din China nu este în
curent cu evenimentele. Ea nu a ştiut
nimic despre pregătirea răscoalei şi cei
mai mulţi din reprezentanţii marilor
puteri sunt în concediu.

Pacea se va încheia la Bucureşti.

Delegaţii pentru pace. — Întreaga armată română peste Dunăre.
— Textul autentic al telegramelor regilor Ferdinand şi Carol.

Martii seara guvernul român
a primit încunoştiinţarea oficială
a Bulgariiei, Serbiei şi Greciei, că
primesc Bucureştii drept centru,
în care urmează să se întrunească
delegaţii pentru pace. În acelaş
timp s-a hotărât localitatea Niş
pentru încheierea armistiţiului, la
care va participa din partea Ro-
mâniei d-l general Coandă. Genera-
lul Coandă a trecut ieri seara prin
gara Braşovului spre Budapesta,
de unde va continua călătoria sa
spre Niş.

În comunicarea Serbiei şi Gre-
ciei se face cunoscut, că delegaţii
acestor state pentru negocierile
de pace vor fi cei doi prim-miniş-
tri respectivi: d-nii Venizelos şi
Passici. Din partea României va
participa d-l Titu Maiorescu. Pro-
babil că din partea Muntenegrului
va lua parte la conferinţa din Bu-
cureşti ministrul Vucotici şi din
partea Bulgariiei d-l Radoslavoff.

După părerile cercurilor di-
plomatice conferinţa dela Bucu-
reşti va lua sfârşit în cazul cel
mai rău, până la finele lunii
Iulie v. În tot cazul demobilizarea
României şi retragerea trupelor
din Bulgaria nu va urma decât
odată cu semnarea definitivă a
păcii din Balcani.

De altă parte se susţine de
cătră cercurile bulgare cererea, ca
hotărârile dela Bucureşti să fie
ratificate de o conferinţă a marilor
puteri. Aceasta este însă o
chestie, care rămâne deocamdată
deschisă, deoarece ea întâmpină
multe greutăţi cu deosebire la
Sârbi şi Greci.

Bucureşti, 10 Iulie v.

Biroul de presă al ministerului de
războiu a publicat azi următorul comu-
nicat asupra situaţiunei operaţiunilor
armatei române:

9 Iulie, orele 12 noaptea.

Armata a continuat ieri ope-
raţiunile sale ocupând cu detaşa-
mente tari localităţile stăpânite
zilele trecute de cavaleria noastră.
Toată armata noastră se a-
flă în zona din dreapta Dunării.
Eşirile dela Sudul Balcanilor,

din câmpia Sofiei, sunt ocupate
de trupele noastre.

Linia ferată Samovit—Plevna
este în stăpânirea noastră şi se
repară pentru a putea servi la
trebuinţele armatei noastre.

Starea sanitară foarte bună.
Ultimul buletin nu comunică nici
o pierdere.

Aprovizionarea şi hrânirea
trupelor se fac în condiţiuni foar-
te satisfăcătoare.

Cu toată creşterea apelor Du-
nării, podurile noastre militare
funcţionează foarte bine.

Şeful serviciului
supravegherii ştirilor,
Colonel Lupescu.

Ziarul oficial „La Roumanie“ publică în
numărul său de-aseară, textul oficial al ultime-
lor telegramme schimbate între regii Ferdinand
şi Carol.

Sofia
PALATUL REGAL
21 Iulie.

M. S. Regelui Carol al României.

Bucureşti

Via şi profunda dorinţă ce mă
însufleţeşte de a pune în mod defini-
tiv un sfârşit la penibila situaţie ac-
tuală, mă îndeamnă să mă adresez
odată mai mult M. V. în numele
Meu şi al guvernului Meu şi a-i cere
încheierea păcii.

Hotărând astfel, nu avem de loc
intenţia să profităm de primirea even-
tual favorabilă pe care M. V. ar face
acestei cereri, spre a continua starea
de războiu cu Serbia şi Grecia. Gu-
vernul Meu este ferm decis din con-
tră să încheie repede pacea cu aceste
două state şi vine s'o dovedească
prin trimiterea la Niş a celor doi
delegaţi însărcinaţi cu cele mai largi
puteri în acest sens.

El este gata, dacă Serbia şi Gre-
cia răspund din partea lor prin a-
ceiaşi măsură, să înceteze imediat
ostilităţile şi să procedeze la demo-
bilizarea armatei. El a arătat deja
şi este gata să mai arate încă toate
garanţiile, cari pot fi cerute pentru
sinceritatea intenţiilor Sale şi a ace-
stei declaraţii, pe care o fac azi în nu-
mele său.

În virtutea acestor sentimente,
cer Majestăţii Voastre să considere
această intervenţie ca mulţumi-
toare şi să oprească înaintarea tru-
pelor.

Eu şi guvernul Meu, vom vedea
în acest act al M. V. o fericită pre-

siune pentru apropiata şi cordiala
reluare a relaţiunilor dintre popoa-
rele noastre, relaţiuni consacrate prin
atâtea amintiri şi interese comune,
şi pe care regretăm mult că le-am
întrerupt pentru o clipă.

(ss) Ferdinand.

Din Bucureşti
PALATUL REGAL
21 Iulie.

M. Sale Regelui Bulgariiei.

Sofia.

Mă grăbesc să răspund telegra-
mei M. Voastre, dându-Vă siguranţa,
că sunt însufleţit de aceeaşi dorinţă
ca şi M. Voastră, de a pune capăt
cât mai curând cu putinţă unei stări
de lucruri, pe care o plâng cu atât
mai mult, cu cât ea a putut să tur-
bure o clipă, bunele relaţiuni din-
tre ţările noastre, consfinţite de ată-
tea amintiri.

Guvernul Meu a făcut cunoscut
aceluia al M. Voastre condiţiunile sub
cari se pot restabili raporturile de în-
credere între statele noastre, pen-
tru menţinerea cărora pun cel mai
mare preţ.

M. Voastră poate să fie convins,
că sentimentele amicale ce i-am ară-
tat de mult, n'au putut fi alterate
de aceste din urmă evenimente ce
i-au fost impuse de împrejurări.

Sunt fericit să aflu dela M. V.
că guvernul Său este ferm hotărât
să înceteze starea de războiu cu
Serbia şi Grecia şi că Ea a desem-
nat deja delegaţii săi în acest scop.

Carol.

Aviaţia română în războiu.

Cu toată severitatea cenzurei bi-
roului de presă al ministerului de
războiu se confirmă, că aviatorii ro-
mâni au avut un rol deosebit de im-
portant în actuala acţiune militară
română.

»Liga naţională aeriană« imediat
ce s'a decretat mobilizarea şi-a pus în-
treaga flotilă aeriană la dispoziţia ma-
relui stat major al armatei.

În urma dispoziţiunei comanda-
mentului general ofiierii aviatori în
frunte cu căpitanul principele Gh. V.
Bibescu, suflul conducător al »Ligei
aeriene«, au pornit pe câmpul de ope-
raţiune al armatei, trecând Dunărea
odată cu toate trupele.

Chiar înainte de a se executa po-
dul şi de a se face trecerea armatei,
ofiierii aviatori ai »Ligei aeriene« au
făcut numeroase recunoaşteri pe ter-
mul bulgar. După trecere, operaţiunile
de recunoaştere au însoţit continuu şi
cu succes marşul înainte al bravilor
oşteni români.

Mulţumită acestei recunoaşteri co-
mandamentul armatei române a putut
lua cunoştiinţă de poziţiile, în care se
aflau trupele bulgare din brigada care
a fost capturată de cătră cavaleria
pusă sub comanda d-nului general
Bogdan. Această capturare se datoreşte
decii nu numai desfaşurării cavaleriei
ci mai ales recunoaşterii făcute de cu-
ragioşii aviatori ai »Ligei aeriene«.

Ficând această constatare plină
de laudă pentru activitatea tinerel
noastre aviaţiuni, — scrie ziarul »Mi-
nerva« — suntem nevoiţi să înregis-
trăm şi un svon, care, dacă ar fi ade-
vărat, ar însemna o mare pierdere nu
numai pentru armata noastră, dar
chiar pentru întreaga societate româ-
nească.

Principele Gheorghe Valentin
Bibescu, comandantul secţiunei a-
viatice a »Ligei naţionale aeriene«,
se spune, că ar fi făcut acum câ-
teva zile o recunoaştere în jurul
Plevnei cu prilejul înaintării arma-
tei noastre. Timpul însă a trecut
şi prea curajosul nostru aviator
nu s'a mai înspoiat. Cel puţin aşă
ni-se afirmă. E uşor de înţeles ce
impresie dureroasă a făcut această
veste.

Dorim din toată inima ca rea-
litatea să nu fie conformă cu svonul.
În ori-ce caz, credem, că se
impune din partea autorităţilor
noastre militare o comunicare în
această privinţă — încheie »Mi-
nerva«.

Stiri diferite.

La Fernando, pe langa cele 12 tunuri, cari au fost luate ca pradă de război, au mai fost luate 5000 puști Mannlicher și o însemnată cantitate de munițiuni.

Legatia rusă din București a adus la cunoștința guvernului român, că cele gease vase de război bulgare refugiate la Sevastopol au fost d'armate.

Eri au plecat spre cartierul general al armatei române corespondenții de război români și streini, atașatii militari streini precum și ofițerii presei, cari toți împreună sunt în număr de 21. Intre ziariștii români plecați se află și dl Al. Ciurcu, președintele Asociației presei române, iar dintre streini reprezentanții marilor ziare engleze Daily News și Daily Telegraph.

Ministrul de externe bulgar despre situație.

Bulgaria pentru pace. România și Bulgaria s'au înțeles.

În ședința de Marți a Socraniei bulgare ministrul de externe Ghena-dieff a rostit următorul important discurs cu privire la situația Bulgariei în actualul război:

„Problema pe care și-a asumat-o guvernul și pentru împlinirea căreia a pornit încă din minutul alcătuirii sale a fost să scoată regatul din dificultăți printr-o pace onorabilă, în vederea căreia am făcut demersuri pe lângă guvernul român pentru restaurarea relațiilor noastre prietenești cu Bucureștii.

Era prima manifestare a hotărârii noastre de a lucra cu cea mai mare grabă și trageră de inimă pentru îndeplinirea programului nostru. Răspunsurile primite din partea guvernului român ne-au îndreptat că inițiativa noastră e întâmpinată de dânsul cu aceeași dorință de a se pune capăt cu cât mai mare grabă situației anormale dintre cele două națiuni, între cari amintirea trecutului cum și interesele comune sunt de natură a menține cea mai mare armonie. Precum în trecut astfel și acum noi suntem îndreptățiți că această armonie naturală va putea în ciuda ultimelor diferende să capete expresia într-o prietenie politică solid sprijinită. Pentru a ajunge la această prietenie Bulgaria a făcut, după cum vi s'a și comunicat, jertfele necesare. Această dovadă a bunăvoinței noastre este apreciată atât de guvernul român, cât și de marile puteri și convingerea noastră este că aceasta va fi o garanție de a menține cu vecinii noștri relații apropiate și cordiale. Închei că înțelegerea noastră cu România

este pe bună cale. Rezultatele atinse nu sunt încă complete, dar indică o bună prevestire pentru apropiatul acord.

După începutul convorbirilor cu România guvernul a intrat acum în convorbire cu Serbia și Grecia. După invitarea guvernului imperial rus am trimis la Piret doi delegați cari să trateze pentru pace. Spre a intra mai repede în atingere cu beligeranții, noi am rugat pe stațul militar rus colonel Romanski să însoțească pe delegații noștri, la care acesta s'a oferit cu toată bunăvoința sa. Spre a dovedi că suntem gata de a trata pacea noi nu numai că am răspuns la staturile amicale ale întregii Europe, dar în același timp am împlinit hotărârea guvernului luat încă din primul ceas, căci socotim că aceasta răspunde dorinței întregului popor bulgar și intereselor supreme ale Bulgariei.

Cu privire la tratativele iminente pot să vă afirm numai atât: Guvernul dorește foarte mult și sincer să încheie o pace statornică. Locul în care se vor urma tratativele, hotărât susțin, suntem de dorința cabinetului de la București, de a participa și el la tratativele pentru pacea generală Balcanică, pentru care ne-am arătat deplina noastră satisfacțiune. Astfel avem motive să credem că România inspirându-se de nevoia de a se stabili în peninsula balcanică o situație trainică va proceda în spiritul unei aranjări lipsită de patimă.

Pe câtă vreme se deschid perspectivele atât de mult așteptate de toată lumea pentru încheierea păcii cu regret constat că armatele sârbo-greștii înocesc mereu presiunea contra liniei noastre. Mulțumită rezistenței și hotărârii armatei noastre, pentru care vreau să exprim de aici dragostea și mulțumirea noastră a tuturor, toate atacurile au fost respinse, totuși nu pot să nu-mi exprim îndoiială că aceste noi vărsări de sânge se fac tocmai în momentul când puterile unanim sfătuesc ca beligeranții să-și întindă mâna. Vorbind despre Puteri, socotesc de datoria mea să declar, că de când am luat puterea am primit din toate părțile numai sfaturi bune, sincere, precum și asentimentul și concursul lor pentru a pune capăt operațiunilor. Ne vom sili să mărim și să întărim aceste dispozițiuni bine voitoare ale Puterilor, mai întâi demonstrându-le intenția cinstită și neșovăită a Bulgariei de a fi un colaborator loial pentru realizarea problemei și restabilirea păcii și apoi arătându-le stima ce le-o datorăm pentru consiliile lor.

Oricât de mare ar fi dreptatea Bulgariei, oricât de mari ar fi calitățile poporului bulgar, noi socotim că interesele poporului bulgar vor fi cel mai bine apărate numai atunci când vor face parte din interesele generale ale Europei culte și se vor supune acelei solidarității superioare, a civilizației pe

care ministru de externe francez, d. Pichon, l'a numit «patriotismul european». Bunăvoința puterilor față de Bulgaria am putut-o vedea și cu ocazia intrării trupelor turcești în teritoriul bulgar, dincoace de linia Enos-Midia, deși demersurile lor încă nu ș'au avut efectul deplin, dar noi suntem îndreptățiți că marile puteri sub conducerea cărora a fost stabilită frontiera cu Turcia, nu vor admite ca turcii să se așeze dincoace de această frontieră, noi așteptăm ca înțeleapta Poartă să pună capăt rețelilor patimi cari tind să zădărnicească încercările ce le-am făcut în ultimul timp de a stabili între noi și turcii o prietenie care să răspundă necesităților reciproce ambelor popoare vecine. În senzul acesta am trimis o telegramă marelui vizir.

Declarațiunea pe care o pot face e că am luat puterea într-o criză mare și ne vom sili ca Bulgaria să iasă cu cinste și din demersurile făcute până azi putem să sperăm, că urmând o politică loială, pașnică, având concursul poporului, vom putea asigura în mod mulțumitor toate chestiunile naționale fundamentale.

Un samsar al guvernului.

Deputatul Dr. Schuller despre chestia naționalităților.

Evenimentele, cari se precipită cu o iuteală vertiginoasă la granița Monarhei, au adus iarăși în planul prim al preocupărilor ziarelor maghiare chestiunea de naționalități. Deastădată este ziarul „Pester Lloyd” care publică un articol din penna deputatului Dr. R. Schuller în care deputatul susține să dea niște sfaturi, să zicem „circumspecțe”, guvernului și partidului național român pentru a se ajunge odată la o rezolvare a chestiunii de naționalități, care se impune pe zi ce merge tot mai mult.

Dep. Schuller vrea să împace și capra și varza, dar nu-i succede, căci o chestie mare, cum este chestia de naționalități, nu se poate rezolvi cu rețete și măsuri ocazionale trecătoare, ci cel care se încumetă s'o rezolve, trebuie să cunoască mai întâi răul în toate amănuntele sale și apoi, luând cuțitul chirurgului, să aibă curajul să lecuiască rana dela rădăcină.

Iată un scurt rezumat al expunerilor dep. Dr. Schuller:

Deputatul Schuller constată, că o schimbare în chestiunea românească și prin ea în chestiunea conveștii popoarelor din Ungaria este fără îndoială de dorit, nu dorește însă ca în Ungaria să fim martorii la aceleași lupte naționale ca în Austria. În con-

secință statului ungar li recunoaște dreptul nelimitat, să acorde popoarelor țării posibilitatea de-a se manifesta în viața publică numai întru cât li convine punctului de vedere ungar.

Cu toate aceste administrația maghiară trebuie ameliorată și trebuie să se manifeste mai multă dreptate și interes față de binele popoarelor, prin ce s'ar îmbunătăți și relațiunile între Maghiari și Români. Dep. Schuller insistă cu deosebire asupra învățământului maghiar în școlile primare, care a produs o întinsă nemulțumire.

Tactica urmărită de conducătorii Românilor de-a cere ștergerea legilor școlare apponyane și de-a pretinde »garanții legale» în acest sens, dep. Schuller n-o consideră însă de corectă, căci un guvern ungar trebuie să țină cont și de mentalitatea Maghiarimei. Mai consult ar fi, ca guvernul să amelioreze situația instrucțiunii maghiare în școlile primare prin modificări aduse în planul de învățământ și prin instrucțiuni speciale date inspectorilor școlari. În modul acesta s-ar putea realiza o apropiere între punctul de vedere românesc și cel al guvernului etc. etc.

Precum vedem d-l deputat Schuller a pierdut cu totul din vedere realitatea, căci de-altfel ar trebui să știe, că astăzi atotputernicia noastră desconsideră chiar și legi existente, cu atât mai mult vor disconsidera alte dispozițiuni, cari, fiind lipsite de garanții legale și instituționale suficiente, pot fi delaturate în fiecare moment.

Din reforma administrativă.

Dintre proiectele de lege, pe cari guvernul le pregătește acum, pentru a le prezenta spre rezolvire în sesiunea de toamnă a camerei, unul din cele mai însemnate este proiectul reformei administrative. Administrația va fi statificată și oficialii numiți de guvern — aceasta va fi schimbarea esențială ce se va introduce pe acest teren. Să înțelegem, că se vor face și alte schimbări în detalii, recerute de progresele timpului modern. Intre altele se va face o schimbare în clasificarea orașelor. Aceasta este un capitol al noii reforme, din care se comunică unele date privitoare la schimbări.

Astfel în noul proiect e provăzută sporirea orașelor așanumite libere-regesti. Aceste sunt orașele mai mari ale țării, cu autonomie proprie, cari nu atârnă de la comitate. Primarii acestora stau în legătură directă cu guvernul și sunt asemenea prefectilor din comitate.

Astfel de orașe sunt azi 27. În Ardeal sunt numai două: Clujul și Murăș-Oșorhei, celelalte în Ungaria, cum sunt: Aradul, Dobriștinul, Fiume, Oradea, Timișoara, Verșeșul etc.

În noul proiect e luată în combinație sporirea acestor orașe cu 5, astfel, că numărul lor se va urca la 32. Două din cele 5 sunt fixate: Nyiregyhaza și Cănișa-mare. Pentru celelalte 3 sunt contemplate și Brașovul și Sibiu, alătura de alte câteva. Se dă cu multă probabilitate știrea, că ambele aceste orașe vor fi avansate la

stadiul de orașe libere-regesti autonome.

O altă schimbare este, că mai multe orașe cu magistrat organizat vor fi reduse la comune mari. Cauza este, că orașele n-au mijloace și venite suficiente pentru susținerea magistratelor cu mai mulți oficiali. Astfel de orașe, cari vor fi clasificate între comunele mari sunt: Cojocna, Abrudul, Brețeu, Baia-Sprie, Giula și Karczag. Noi credem, că vor fi și altele, căci și până acum au cerut câteva astfel de orașe reducerea rangului lor, din pricina spașelor prea mari.

Sunt apoi comune mari și unele pe cari guvernul ar voi să le treacă în șirul orașelor cu magistrat, la care însă aceste nu răvnesc. Astfel de comune se află cu deosebire pe șesul Ungariei, cum sunt: Csongrad, Salontamare, Orosháza, Szarvas etc.

Schimbări de aceste se proiectează cu privire la orașe în proiectul guvernului.

Turcii în Adrianopol.

Masacre turcești.

Cu toate protestele Paterilor mari și ale guvernului din Sefi prin cari s'a cerut Porții retragerea trupelor turcești până la granița stabilită de reuniunea ambasadorilor din Londra, se confirmă știrea, că Turcii au luat în stăpânire Adrianopolul. Iată amănuntele pe cari ni le aduce firul telegrafic:

Constantinopol 23 Iulie. Trupe numeroase de cavalerie sub comanda colonelului Ibrahim și trupe de infanterie sub comanda lui Everbey au ocupat ieri dimineața Adrianopolul. Lupta, care s'a dat cu garnisoana bulgară, a fost de scurtă durată. Înainte de-a se retrage Bulgarii ei au aruncat în aer magazinele de praf și câteva edificii publice. Hadsi Adil, noul valiu al Adrianopolului, a plecat ieri de-aici la noul său post, însoțit de 300 gendarmi turci, cari stau sub comanda colonelului Foulon-bey, de origine francez.

Sofia 23 Iulie. Eri dimineața trupe turcești au ocupat Adrianopolul. Trupele bulgare în urma ordinului primit s'au retras. Turcii au masacrat (!) populațiunea orașului, care îngrozită se refugiază din fața Turcilor.

Turcii au ocupat deasemenea și orașul Kirkilisse, unde au săvârșit aceleași grozăvii, masacrând populațiunea.

Din Anuarele școlare noastre.

VI

Anuarul Institutului teologic și pedagogic român gr. or. al diecezei Caransebașului pe anul școlar 1912-1913. Publicat de direcțiunea institutului.

Anuarul cuprinde un interesant studiu al prof. Vasile Loichița: »Literatura religioasă și istorică la Români în începutul veacului al XIX-lea», și diferite momente și rapoarte despre mijloacele de învățământ și activitatea dezvoltată în decursul anului școlar Corpul profesoral la ambele secțiuni a fost compus din 13 puteri și un inv. a propus la școala de aplicație. Au fost înscriși în secțiunea teologică 39 elevi, în secțiunea pedagogică 23.

Dela Turtucaia la Ruscuc-Razgrad.

Amănunte asupra ocupării cadrilaterului

În revărsatul zorilor porni ostirea din Silistra în ziua de 29 îndreptându-se spre Turtucaia unde până seara nu fu chip s'ajungă și rămase să poposească peste noapte la Cărvan. În ziua ce a urmat, cam pe la amiază, și al doilea oraș din dreapta Dunării trecuse în stăpânirea României.

Vestea cuceririi Silistrei ajunsese și la Turtucaia și armata românească era așteptată cu aceeași nerăbdare cu care dânsa vrea să pue stăpânire pe cât mai multe cetăți, așa că primirea ce s'a făcut armatei a fost cât se poate de entuziastă.

Afară din barieră au eșit reprezentanții autorităților cu pâine și cu sare întru întâmpinarea cuceritorilor, iar cetățenii, ca și cei din Silistra, flori au așternut în calea lor.

Tricolorul românesc fălăia acum și aci pe toate edificiile publice și la foarte multe case particulare, — erau ale românilor, cari avuseser grije să-și procure din vreme drapelul națiunii căreia aparțineau cu suferitul din generație în generație, și care așteptau de mult momentul să-și vadă împlinit visul de toate zilele.

În drumul spre Ruscuc. către care fusese trimisă o patrulă sub comanda unui sergent să iscodească, patrula dă peste o căruță cu un soldat bulgar în ea.

— la o prește, caramade, și ne spune și nouă dincotro și unde?.

— De la Coceana, rănit prăpădit, o iau spre Dunăre și trec dincolo în România, dezertor.

Și de unde! soldat cu rost: ducea peste 2 mil de cartușe patrulilor bulgare de pe malul Duuării, care văzând ce se petrece cu unul de-ai lor, au eșit din șanțuri și au descărcat câteva salve de focuri în călăreții români.

Neatingi sau scăpat toți și s'au retras într-o pădurice vecină.

Bulgarii s'au retras și ei apoi au luat drumul spre Ruscuc. Eșise ca de o jumătate oră iarăși în observație patrula ce se adăpostise de focurile vrăjmasului, când zări un automobil apropiindu-se cu o viteză vertiginoasă; i se făcu semn conducătorului să oprească, dar nu vroii; când însă văzu că soldații luaseră carabina la ochi, mașina fu ținută locului.

— Sunt consulul francez din Ruscuc, se legitima cel din automobil arătând hârtiile ce avea asupra-i.

— Subofițer în armata română — răspunse conducătorul patrului — foarte onorat și bucuros de cunoștință; trebuie să știți însă că acum sunteți pe teritoriu românesc și deci actele dv. trebuiesc văzute la cuartier; poștiți dar până acolo.

Ce a urmat se știe: i s'a dat voie să se ducă unde vrea.

Pentru moment Ruscucul ca obiectiv a fost abandonat, trupele s'au îndreptat către sud-vest către Razgrad.

Mare sărăcie prin partea locului, cu zile mai mult trăesc nenorocii din această regiune de cât cu hrană. Milă li s'au făcut soldaților noștri când au văzut mizeria în care se găseau acești nefericiți și bun cum e românul, împărțeau pâinea lor cu dușmanul, iar nu cum au făcut soldații bulgari cari pe unde au trecut, au pustii și bașjcurit tot.

Și așa s'au purtat soldații noștri pretutindeni pe unde au trecut.

N. C.

Filme românești.

Cu o vie și legitimă îngrijorare am așteptat reprezentarea primelor filme de cinematograf jucate de artiști români. Așteptam cu grije să văd cum se vor comporta act rii români la cinematograf, — și n'am așteptat de geaba.

D. Le n Popescu. o excepție fericită și unică printre bogătașii români, a găsit mai nemerit, ca în loc să-și toace veniturile la masa verde din Monte-Carlo, sau să facă pe politicianul român veros, a găsit nemerit zic, să pue la dispoziția artiștilor noștri, mijloacele necesare pentru ca pe deoparte să le dea puțință, prin ajutorul cinematografului să se facă cunoscuți și peste hotare și a le da posibilitatea a câștiga și ceva mai multe parole. D. Leon Popescu avea și ambiția, — așa mi s'a spus, — de a face mai bine cunoscută România în străinătate. Mijlocul ales era foarte nemerit. Decât, patriotul Le-

on Popescu n'a putut aduce ca aport decât ceea ce avea: bani. Și numai cu banii și cu patriotism nu faci nimic spre a avea filme bune; mai trebuie artiști conștiincioși și buni, și autori cari să-și dea seama de cele ce scriu.

Am fost printre cei dintâi cari au alergat la Clasic să vadă »Răsunarea«. Mă atrăgea și titlul piesei și numele actorilor și al autorului, d. Haralamb Lecca. El bine, Răsunarea d-lui Lecca a fost o Năpaste și pentru public și pentru autor. De vină nu e atât autorul, care se crede chemat a scrie orice, ci artiștii cari joacă. D-na Marioara Voiculescu ne-a dat o țărâncă care n'avea nimic țărănesc în ea. D-sa are așa de multe atitudini neferice, încât o sfătuiam cu tot dinadinsul să se gândească serios înainte de a se mai apuca să joace vreun rol pentru cinematograf.

Apoi ar putea oare autorul să ne justifice declarația de dragoste, a invațătorului, făcută așa tam-nesam Floarei? Ce fel d-le Lecca, d-ta vâri într-o piesă de teatru, personajii cărora nu te justifiți cu nimic existența și rostul, ci numai așa ca să fie și un învățător în scenă?

Mare Năpastă pe capul nostru, Răsunarea d-tale d-le Lecca!

Odată cu »Răsunarea« ni s'a dat, spre a umple programul și o comedie al cărui subiect l-am admirat de vreo sută de ori, jucat sub altă formă. Ar fi crud să relev jocul artiștilor, dacă n'ași ști ce buni actori sunt de operetă.

A doua piesă reprezentată la Cla-

sic e »Urgia Cerească« și e jucată tot de trupa d-nei Voiculescu. Hotărât, dl Leon Popescu n'a nemerit-o de loc cu acești artiști, — bine înțeles că sunt și excepțiuni fericite.

Autorul piesei »Urgia cerească« e d. Radovici. D-sa deține și rolul principal în piesă, căruia nu știu de ce autorul i-a pus un astfel de titlu care nu e justificat, dacă e justificat cu alt ceva decât cu vreo 3-4 omoruri și asasinare și violuri. Bre! stricăță țară, — și prezența unui popă la capul unei moarte. Altminteri între titlu și conținutul piesei e o curată păcăleală și pentru d. Leon Popescu și pentru noi.

D. Radovici a crezut că dacă ești actor bun pentru ce n'ai fi la adicăteala și scriitor.

Să relevem o scenă, — deși totul ar fi de criticat, care nu se potrivește de loc cu intenția autorului. La un moment dat d. Radovici ridică pe d. Simionescu și-l întoarce cu... spatele spre public încât strică tot farmecul scenei, care trebuie s'o recunoaștem, e singura de efect și bine jucată. Ce e bine, e bine și au fost bine d-nii Simionescu și Radovici, în această scenă. Dar nu e de ajuns atât.

Cu prilejul acesta sfătuiam pe artiști să se ferească pe cât e cu putință a-și pune mustăți și barbă false. În cinematograf muschii feței joacă foarte mare rol și dacă li astupi cu păr astupi jocul feței. Artiștii trebuie să pretindă autorilor să le creeze pentru ei role, iar autorul trebuie să aibă în vedere pe actorul pentru care scrie. La cinematograf nu e ca în teatru unde

VII

Raportul al L-lea despre gimnaziul Superior fundatinal din Năsăud pe anul școlar 1912—13. Publicat de Ioan Ghehe dir. gimn.

In fruntea anuarului e conferinta »Dante Alighieri« ținută la gimnaziu în decursul anului de prof. Vasile Bichigean.

După cum reiese din titlu, acest gimnaziu a intrat cu începutul anului școl 1912/13 în al 50-lea an al existenței sale. In anul școlar 1912/13 au funcționat 17 profesori. Au fost declarați maturi 23 elevi. Numărul tuturor elevilor a fost 305. Partea a doua a anuarului cuprinde diferitele date școlare în traducere ungurească.

ȘTIRI.

— 11 Iulie 1918.

O eroină. Cetim în ziarul „Bukarester Tagblatt“ ce ne-a sosit azi: între stațiunile Bărlad și Mărășești (Moldova) s'a petrecut o scenă, care a strălucit dovadă, că femeile și copiii române în ce privește vitejia și patriotismul nu stau intru nimic înapoi compatrioților români bărbați. Pe linia deschisă venia de către Bărlad un lung tren militar, ticsit cu soldați. Deodată mecanicul dela locomotivă observă în nemijlocita apropiere a liniei o fată de țaran, care cu strigăte de disperare, atrăgea asupra-și atenția mecanicului. Mecanicul opri trenul. Oșterii din tren săriră îndată să vază ce este. Ce era? Fata apucase cu brațele ei vânjoase pe doi bulgari, cari se zbateau să se desfacă din mâinile ei. Dar fata nu-i elăbia și oșterii puseră mâna pe cei 2 bulgari, cari făcuseră un sânge mânăle fetei mușcându-o cu dinții. Iată ce se petrecuse: Fata băgase de seamă, că Bulgarii se apropiau tipit cu un pachet în mână de șinele căii ferate. Ea simți cu instinctul femeii, că străinii nu au gânduri bune și văzând trenul apropiindu-se îi înhătă de guler, împiedecându-i de-a depune pe șine pachetul adus. Oșterii desfăcură pachetul și văzură că el conținea 12 kg. și jum. de dinamită. Vă puteți imagina ovațiile cari s'au făcut tinerei eroice, care a salvat viața atator ostași.

„Bukarester Tagblatt“ adaugă drept încheiere, că are această informație dela un martor ocular, un dispenzat, care se înapoi la București cu trenul militar din chestiune. Informatorul nostru — zice „Buk. Tagbl.“ — garantează cu persoana sa pentru exactitatea celor expuse.

Trăiască femeia română!

Patriotismul tineretului român. A trebuit să vie un prilej — serie »Viitorul« — ca cel actual, pentru ca să se vadă patriotismul înflăcărat al poporului nostru și în special al tinere-

actorul trebuie să se adapteze rolului creat ci e viceversa. Odată jucat, pentru cinematograf, piesa rămâne pentru totdeauna.

Să se știe, bine a făcut d. Leon Popescu când a luat inițiativa facerii filmelor românești. Dar până ce artiștii vor fi pătrunși de însemnătatea ce au, jucând filme românești, și de demnitatea artistică națională, de care surtem toți geloși, până atunci sfătuiți pe d. Leon Popescu să ție piesele în sertar și banii la pungă. Iar domniile autori să ne mai slăbească a arăta națiunea română ca pe niște omorâori și asasinii.

Înțelegem să ne arate mândria, cinstea și alte însușiri nobile ale românului, — și slavă d-lui avem destule, — și să lase în pace asasinatul și violul cu premeditare și vulgar. Și apoi nu e absolut nevoie ca actorii să fie îmbrăcați în costume naționale: nu haina dă talentul!

„Minerva“ G. Șoiman

tului, pe care mulți îl credeau bazat și nevolnic. Odată cu mobilizarea armatei române, lucru care nu s'a mai întâmplat dela 1877 încoace, s'a putut vedea dragostea adevărată de țară. Toată suflarea românească, toți fi țării au răspuns, fiecare în felul său, la chemarea patriei.

Dragostea de țară și spiritul de jertfă al tineretului, care nici n'a atins vârsta de a fi recrutat, sânt cu ade-vărat mișcătoare. Au fost tineri de 16—18 ani, cari au silit pe părinții lor să le dea consimțământul de a se înrola în armată ca voluntari. Unii din aceștia au amenințat că se duc și fără învoirea părinților, iar alții că se vor sinucide dacă nu li se va da această în-voire. Un caz dintr-o mie este și următorul: Băiatul d-lui Blanu, profesor universitar și membru al Academiei Române, a împlinit deunăzi vârsta de 18 ani. Părinții l-au întrebat atunci ce cadou dorește să-i facă.

— Să-mi faceți imediat o uniformă, căci vreau să intru voluntar în armată, fu răspunsul băiatului.

Toate insistențele părinților, că e prea fraged pentru a putea lupta cu rigorile unei campanii, au fost zadarnice. Bravul tânăr s'a înrolat ca voluntar într-un regiment de artilerie și a plecat în Bulgaria.

Cu un asemenea tineret, țara poate privi cu cea mai mare încredere viitorul.

Iarăși pustiri de potop. Din Deș se anunță că în urma unei puternice rupere de nori, în comuna Csicsogombház, apa a prăbușit mai multe case, a stricat drumurile și a cauzat foarte mari pagube în sâmbătă. În Poiana Blanchei a căzut victimă apelor o fetiță de 7 ani, al cărei cadavru n-a putut fi încă găsit. Aceasta ar fi a 5-a victimă omenească a potopului în Solnoc Dobăca.

Din Sighetul Marmăției se anunță, că eri a fost găsit a 9-lea cadavru al nonorocților cari și-au găsit moartea în urma groznicului potop care a căzut duminică asupra comunelor Szenes, Rona de sus și de jos. În Rona de sus lipsesc încă 5 oameni, despre cari — se dă ca sigur că au căzut victimă potopului.

Episcopul Hossu — bolnav. Ziarele ungurești scriu, că P. S. Sa episcopul Vasile Hossu al Gherlei, s-a îmbolnăvit atât de grav în decursul turnelui său prin Maramurăș, încât azi va fi transportat într-un sanatoriu.

Sucirea oșterilor bulgari prizonieri în București. Alaltăeri au fost aduși în București 24 oșteri bulgari prizonieri, cari au aparținut brigăzei făcută prizonieră la Ferdinandino. Ei au fost conduși la un otel, unde li se rezervase camere, iar seara la 5 ore li s'a servit o masă comună, la care a asistat și un delegat al comendurii. Eri dimineață oșterii prizonieri au fost trimiși la Târgoviște.

In convorbirile avute cu oșterii, dânsii au declarat că la început, când au văzut trupele române, au crezut că sunt sârbi și au încercat să reziste. Dar înțelegând după șgomotul șrapnelor că sunt trupele românești, au ordonat încetarea focului și s'au predat.

Tot pe eri era să fie adus în București generalul bulgar, comandantul brigăzei, făcut prizonier tot la Ferdinandino.

Un nou caz suspect de holeră se anunță din Komarom în spitalul de acolo a fost transportat alaltăeri muncitorul Horvath Janos, care s'a îmbolnăvit repentin în decursul lucrului. După două oare de chinuri, pacientul a murit în spital, prezentând simptome de holeră. Decurg esaminări pentru constatarea adevăratei cauze a morții lui.

Circulația trenurilor în România. Direcțiunea generală a căilor ferate române aduce la cunoștință, că cu începere de azi Joi (11 Iulie v.) se vor pune în circulație încă unele trenuri de călători. Pe linia București—Predeal vor circula trenurile: No. 127, care pleacă din București la orele 9.35 a. m. și sosește în Predeal la orele 3.26 p. m.; No. 177, pleacă din București la orele 3.10 p. m. și sosește în Predeal la orele 8.30 p. m.; No. 128, care pleacă din Predeal la orele 2.19 p. m. și sosește în București la orele 7 p. m.; No. 178 care pleacă din Predeal la orele 6 și sosește în București la orele 10.55 a. m.

Țigani milionari — șloni. Cei mai mulți dintre cetitori vor fi știind despre ceata de țigani milionari — s'a și scris de altfel despre ei prin diferite

foi, — cari au cutreerat aproape toate orașele din țară, ca reparatori de vase. De vre-o câteva săptămâni amintita ceată se află în Arad, unde acum s'a răspândit șvonul, că nici nu-și pricep meseria, după care s'ar crede că se susțin, ci că acești țigani ar fi spioni ruși. Foile din Arad se ocupă viiu cu această chestie, atrăgând atenția forurilor competente asupra acestei bande suspecte. Un proprietar din Arad susține chiar, că în Salonta-mare ar fi fost martor ocular când acești țigani și-au ridicat dela poșta suma de 80.000 cor., bani trimiși din Moscva pe adresa lor.

Două incendii groaznice au avut loc în America. În focul care a mistuit o fabrică din Bringhampton, se spune, că și-au găsit sfârșitul o mulțime de fete cari lucrau în această fabrică; din 140 fete cari se aflau în fabrică, — se zice — că numai 17 au fost salvate. La alarma de foc, fetele nu s'au prea grăbit să se salveze, în credință că e numai o alarmă de probă. Când, au ajuns însă la scări, era târziu, căci flăcările le închideau ieșirea. În desperare s'au aruncat de pe fereastră din al 4-lea etaj, căzând una peste alta în stradă, unde cele mai multe au murit pe loc.

Un puternic incendiu a distrus localul de lemn, unde erau închiși osândiții la muncă sălnică, cari erau trimiși în Oakly la lucrul câmpului. Toți deținuții din al doilea etaj au căzut victimă flăcărilor, fiindcă treptele luaseră foc, iar ferestrele erau înzăbreleate cu druguri de fier, așa că nu le rămăsese nici un mijloc de scăpare. Clădirea a ars complet, iar în ruinele ei au fost aflate 35 cadavre carbonizate ale arestaților.

Aviz. Caut un candidat de avocat cu practică bună. Postul e a se ocupa cu 1 Septembrie. st. n. eventual și mai curând. Dr. Dionisie Roman avocat. Mediaș (Medgyes) 5-5.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei. Sborul de Duminică.

Brașov, 24 Iulie n.

Simpaticul aviator **Wladimir Kasulakow** este în toiu pregătirilor sborului de Duminică, care va avea loc la orele 8. p. m. pe locul de exerciții militare de lângă drumul, care duce la Sânt-Petru. Monoplanul Etrich, pe care va executa sborurile se află de azi dimineață pe locul sborului, unde se lucră de prezent la construirea hangarului și a tribunelor.

Este interesant a se ști că aviatorul Kasulakow este în același timp și un luptător de primul rang și un profesor cu nume mondial al celebrului său de luptă japonez cunoscut sub numele de »Iu-Iutsuc«. In această calitate a ajuns să țină prelegeri practice în cele mai mari centre ale Europei dând lecții în cercurile militare superioare. A fost și instructorul arhiducilor Leopold Salvator, Franz Salvator și Carol Albrecht.

Aviatorul Kasulakow a fost elevul șefului școlii aviatice vieneze Illner și și-a câștigat diploma de pilot pe câmpul dela Aspern în același timp în care și-a luat diploma aviatorului nostru Aurel Vlaicu, cu care a legat cunoștință cu prilejul sborurilor de pe câmpia dela Aspern. D-l Kasulakow a executat până acum numeroase sboruri frumoase prin cari-a dat dovezi puternice despre cunoștințele sale temeinice ca pilot.

Astăzi ne-a vizitat din nou simpaticul aviator la redacție și ni s'a plăns, că un mecanic de-al său, pe care l-a dimis în Cluj din serviciu, s'a furisat în gara Clujului în vagonul cu monoplanul și l-a deteriorat făcându-l mari stricăciuni, cari au fost observate deabia la sosirea monoplanului în Brașov. În urma acestor stricăciuni era cât pe ci să se amâne sborul, dacă societatea automobilistilor din Brașov și cu deosebire d-l Eckhardt nu ar fi avut amabilitatea să-i vină în ajutor aviatorului la repararea motorului deteriorat. D-l Kasulakow era foarte agitat și ne-a declarat că așa ceva numai în Ungaria se poate întâmpla. Actul acesta de răsunare din partea mecanicului ungur este defapt o mișelie patentată, căreia nici în fundul Asiei nu îi se poate găsi păreche.

Ne bucurăm dealfel, că monoplanul se poate repara aici, fără a-l mai trimite la Viena, astfel că Duminică, în caz de timp favorabil, vom putea asista la câteva sboruri frumoase. Ime-

diat ce monoplanul va fi deplin montat și adus în stare bună, d-l Kasulakow va întreprinde mâne sau poimâne un sbor deasupra Brașovului, voină să dea publicului brașovean și cu deosebire celui românesc o dovadă despre cunoștințele și curajul său.

Amănunte pe alșe.

Chestia tricolorului românesc în ședința reprezentanței comunale. Am anunțat la timp, că unor studenți es-cursioniști români dela liceul din Pitesti, cari făcuseră o excursiune la Brașov sub conducerea unor profesori — poliția locală a găsit de bine să le de ordinul, atât de practicat în această țară ca: să depună cocardele tricolore cari—se știe—că în Ungaria răspândesc turbare. S'au supus, natural, ordinului. În una din ședințele trecute ale reprezentanței comunale, avocatul Dr. Mănoiu a făcut o interpelație în această chestie, la care a răspuns primarul în ședința de eri a reprezentanței comunale. Și ce credeți că a răspuns? — A dat drept poliției, declarând de corectă procedura acesteia. Răspunsul acesta, se înțelege, că a fost desaprobat de membrii români și de o seamă de sași — în majoritatea comersanți — coștienți. S'a pus chestia la vot și majoritatea — cu 3 voturi — a fost a celor ce nu s-au solidarizat cu răspunsul primarului Chestia va forma așa dară obiect de discuțiune într-o ședință ulterioară.

În laboratorul de analize chimice, microscopice și bacteriologice al D-rului Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boalele interne, se efectuează: analize de urină, sânge, sucuri gastrice, scuipat, secrețiuni etc.

Consultațiuni: zilnic dela 1 1/2 — 4 oare.

Brașov, Piața mare (Târgul Cailor Nr. 4). Numărul telefonului 271.

Teatru, concerte și petreceri.

Teologii din jurul Ilieții invită la petrecerea de vară ce se va aranja în 27 Iulie st. n. a. c. în sala hotelului băilor din Bizașa. Venitul curat e menit pentru biserica gr. cat. din Heanda.

Inteligința română din Mociu și jur invită la petrecerea de vară cu joc care se va aranja Duminică în 27 Iulie 1918 st. n. în hotelul din loc cu ocaziunea adunării generale a despărțământului Mociu al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Venitul curat e menit în favorul despărțământului.

Inteligința română din Reteag și jur invită la petrecerea de vară ce se va aranja la 27 Iulie st. n. 1918 în sala cea mare a școlii gr. cat. din Reteag. Venitul curat este destinat fondului de zidire a unei biserici nouă gr. cat. în Reteag.

Tinerimea rom. din Veneția-de-jos și jur invită la petrecerea de vară ce o va aranja în ziua de Sf. Ilie 2 August a. c. în Veneția-de jos, din prilegiul tinerii adunării generale a despărțământului »Șercaia«. In caz de timp favorabil petrecerea se va ținea la băile sârate din Veneția-de-jos. Venitul curat se va pune la dispoziția despărț. »Șercaia«, al »Asociațiunii«.

Tinerimea română de pe valea Hășdății invită la petrecerea de vară împreună cu producțiune teatrală, ce se va ținea în școala din Petridul de jos la 3 August 1918. Venitul curat e destinat în favorul nou edificândei biserici din Petridul de jos.

Tinerimea română din Turda și jur invită la petrecerea de vară, ce o va aranja Duminică în 10 August st. n. 1918. în »Hotelul Elisabeta«. Venit ul curat este destinat despărțământului Turda al »Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român«.

Cărți și reviste.

Au apărut: **Amintirile mele din războiul pentru independență de St. G. Sergent.** Edițiunea VI aprobată de statul-major general al armatei române. — Instiț. de artegrație Carol G6bi s-sor Ion St Radescu, București Str. Paris 16. — Prețul 2 lei.

— **Raportul comitetului societății pentru cultura și literatura română din Bucovina** pe timpul dela 5 Martie 1911 până la 31 Dec. 1912.

— **Lira de aur.** Colecțiune de cântece și coruri în 2 și 3 voci, pentru școalele populare și medii și pentru uzul reuniunilor de cântări, de G. Fl. Fregmereanu. — (Litografia Herz Brașov) — Prețul 1.50 cor.

Concurs.

In orfelinatul Reuniunii femellor române din Brașov sânt libere 2 locuri de orfeline.

Acele orfeline române sărace, cari doresc să ocupe aceste locuri vor face cererea lor cu următoarele acte, pe care le vor prezenta la subsemnata Presidență până la terminul de 15 August st. v. a. c.

- a) Certificat de botez.
- b) Certificat de sărăcie.
- c) Certificat de absolvirea școlaelor primare.
- d) Certificat de sănătate.

Orfelinele vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, vor fi instruite în școala de menaj și de industrie casnică a Internatului în timp de 4—5 ani, unde vor primi și întreținerea, îmbrăcămintea și toată educațiunea necesară pentru a-și putea crea un viitor în această direcțiune.

Sânt preferite orfelinele de ambii părinți.

Brașov, 8 Iulie 1918.
Maria B. Băulescu
Președintă.
2-3
Strada Fântânei 31.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui V. C. Șm C. Articollul trimis din foarte multe motive nu-putem publica. Orișt de mari dușmani am fi ai favoritizmului și protecționismului, ne vedem siliiți a vă îndemna să vă adresați »Unirei«, care e foia oficială a arhidiecezei.

Ori dacă nemulțămirea e atât de mare și cei nemulțămiiți sunt atât de mulți, redacția toți aceștia un protest demn, energic și convingător și-l adresați consistorului din Blaj. Iar dacă plănsorile D-Voastră nici în acest caz nu vor fi ascultate, trimiteți-ne nonă acel protest provăzut cu iscălițiurile tuturor celor nemulțămiiți. Atunci nu vom mai esita, ei-l vom publica și vom solicita astfel o temeinică și serioasă discuție publică.

ULTIME ȘTIRI.

București, 24 Iulie. In vederea apropiatei conferențe de pace de aici guvernul român e în plină activitate spre a delătura pedecele, pe cari le pune Sârbia și Grecia în calea păcii cerând ca armistițiul să se încheie independent de preeliminările păcii.

București 24 Iulie. La rugarea regelui Ferdinand, regele Carol a trimis regilor Sârbiei și Greciei telegrame, cerând să înceteze ostilitățile înainte de începerea tratativelor pentru încheierea armistițiului, pentru a nu slăbi prea mult Bulgaria. O nouă vărsare de sânge, sice regele Carol, este fără folos și ar agrava numai situația. La tratativele din Niș iau parte generalul Coandă și colonelul Cristescu.

Atena, 24 Iulie. Escadra engleză a plecat din portul Pireu în direcție necunoscută.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp
Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Cursul la bursă din Viena.
Din 23 Iulie 1918.

Renta ung. de aur 4%	99.75
Renta de coroane ung. 4%	81.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/4%	70.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	81.25
Bonuri rurale cruat-slavone	82-90
Impr. ung. cu premii	424.—
Losuri ptr. reg. Tisei și Seghedin	281.15
Renta de hârtie austr. 4 1/10	81.60
Renta de argint austr. 4 1/10	81.60
Renta de aur austr. 4%	185.65
Renta de coroane austr. 4%	81.90

Aducem la cunoștința On. public, că desfacem **depositul de mobile**, care se află în Strada Porții Nr. 60. Vindem cu **prețuri scăzute**. **MOBILE** din lemn, fier și aramă, precum și **PER DELE**.

Székely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchoay-ter Nr. 47.

De vânzare o cassă de bani Wertheim și o sobă de gaz.

Magazinul D. BERBECAR.

Braşov, Strada Hirscher 7. — Telefon 487.

Au sosit: Toate noutăţile în stofe de Rochi şi bluse pentru vară. Trusouri complete pentru mirese şi gineri.

Rochi se confecţionează după măsură.

11-30

Dr. KENYERES

Doctor în ştiinţele medicale universale. — Laborator medical şi consultaţiuni — Aranjament medical cu electricitate.

Emanatie de Radium. Instalaţie de Oxygen.

pentru boale de nervi şi interne.

Börllich 606. Dr. Spengler vacinare contra otitei. Examinare de sânge (Zeiss microscop): bacilli de tuberculoză — la ivirea otitei gonococcus, Syph. spirochete — boale de sânge — spermă etc. — Analize chimice. Ingrijire cu serum la boale de piele etc.

Braşov, Cetate, Strada Spitalului Nr. 2.

Telefon 48. (Casa nouă din colţ a lui Nagy). Telefon 48

Ordinaţiuni dela 11¹/₂—12¹/₂ ore. La dorinţă prospecte.

Visitele D-ilor Colegi le primesc bucurosi.

Avis.

Se caută o fată bună şi inteligentă română, care posedă limba corect pe lângă 2 băieţi (o fetiţă şi un fiu de 5—6 ani.)

Ofertele să se trimită direct la Domnul **Dr. Aurel Grozda Buteni** (Körösbököny).

Se preferă cele orfane.

2-10

Odăi frumoase mobilate se închiriază lunar, sau cu ziua cu preţ ieftin în **Villa Kertsch.**

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa Onor. public, că mi-am strămutat

Lucrătoria de făraie şi trăsuri

din strada lungă Nr. 56 în casele mele proprii, **Strada Fântâni Nr. 20.**

Depozit de tot felul de trăsuri, schimb cu trăsuri vechi. Potcovesc cai cu preţ potrivit. Serviciu punctual.

Cu toată stima

Benedek Gergely
faur, meastru de trăsuri potcovar.

10-50.

Nr. mag. 12989/913

Publicaţiune.

unei licitaţiuni cu oferte

Spre a asigura comuna oraşenească în privinţa aşezării ei cu maşinile cu aparatele şi cu carele pentru transportarea gunoierului—necessarii la curăţirea stradelor acum executată de oraş—se va ţinea licitaţie publică cu oferte în 11 August 1913 la 10 oare antemirezane în localităţile oficiale ale despărţământului V magistratual.

Strada Aurarilor Nr. 5 et. giul II
Tot în aceste localităţi sunt depuse şi se pot lua în vederea până în ziua ce precede zilei de licitaţie totdeauna în decursul oacelor de oficiu—conspicul despre ceea ce se pretinde, apoi condiţiunile ofertării şi condiţiunile contractuale şi în fine tot aci se pot răpăta gratuit şi modele pentru ofertare.

Oferenţilor esteri la cerere se poate trimite întreg operatul licitaţiunii însă numai dacă nu va fi petrecut toate esemplarele şi dacă dânsii trimit anticipative taca de trei coroane: Spesele de manipulaţiune şi afe portului postal Această sumă se va trimite despărţământului magistratual solicitat
Ofertele corăspunzătoare tuturor condiţiunilor aci espuse au a se preda până la terminul aci indicat — nemijlocit conducătorului despărţământului aci indicat sau adresate magistratului a se pune pe postă la timp potrivit a ceea de stii de timpuriu.

Braşov în 10 Iulie 1913.

Magistrasul oraşenesc.

Stabilimentul de idroterapie

dela băile Eforiei şcoalelor române din Braşov, s'a deschis la 1 Mai st. n. a. c. Stabilimentul este modern instalat cu toate aparatele cele mai perfecte. Tot felul de duşuri cu presiune, cari se pot regula după felul boalei şi constituţiunea bolnavului. Băi cu aer cald. Băi parţiale cu aer cald. Băi cu acid carbonic.

Secţiuni separate pentru femei şi bărbaţi

Cura se face sub controlul medicului dirigent **Dr. G. Balulescu** (oarele de consultaţiune dela 7—9 a. m. şi dela 4—5 p. m.)

16-20

Administraţia

MOBILE MODERNE

Am depuse în Ha'ta de măruri a societăţii industriale din Braşov, precum şi în

fabrica mea din Strada Lungă Nr. 151

se află diferite mobile.

(30-50)

I Hubbes, Tâmplărie uepntrzidi ri, mobile şi luc rări de artă

Pălării de dame

Un asortiment bogat de modeluri originale dela cele mai simple până la cele mai fine.

Forme negarnisite, flori artificiale pene cu preţ ieftin, se primesc prefaceri şi garnisiri cu preţuri foarte ieftine

Strada Porţii Nr. 58.

Intrarea din Strada argintarilor vis-a vis de oficiul de dare oraşenesc.

Comande se primesc în Strada Vămei la trafica de tutun din Colţul promenăzii.

Iulie Schuster.

Avis.

Corsete franţuzeşti

„drot-devant“, stomacul liber, sau fără oase confecţionează.

Văd. M. Hurtig

Braşov strada Spitalului Nr. 9.

Comande se execută punctual.

Mare asortiment de diferite corsete parisiane.

8-12

Hotel şi Cafenea „METROPOL“

Am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public din Braşov şi jur, şi On. oaspeţi din România că am luat în antreprisă:

Hotelul şi cafeneaua „Metropol“

Braşov, Strada Neagră Nr. 2.

renovat şi aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere.

Rog cu toată căldura Onor. Domni şi Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară.

Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt şi cu atenţiune, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebite din partea On. public românesc.

Cu toată stima

Iancu Acsente.

18-86

Seminţe economice!

Şi adevă: Sămânţa de sfeele şi de ierburi în toate felurile, sămânţa de trifoiu şi lufărnă marfă aleasă şi fără mătase cu atest şi plombă de stat, toate în calitatea cea mai bună şi cu preţurile ieftine.

Totodată ne permitem a recomanda la Domnii economi

varul nutritor alui Barthel din Viena

al cărui singur deposit pentru comitatul Braşovului şi comitatelor vecine să află la noi

(18-20)

J. L. & A. Hesshaimer BRAŞOV.

AVIZ!

Ne vom da toată silinţa a mulţumii clientela ncastră cu serviciu punctual şi solid.

Katharina Schneider & Schmidts,

Proprietarii spălătoriei cu aber «Cristal».

Avem onoarea a aduce la cunoştinţa On. public că am luat asupra-ne

„CRISTAL“

spălătorie cu apă şi vom continua să a-celaş nume. Spălătorie noastră cu abur se află în Str. Sf. Ioan Nr. 14. unde se primesc rufăria.

COFETĂRIA JEKELIUS

Braşov Strada Orfanilor Nr. 4.

recomandă prăjituri escelente numai din produse naturale făcute.

Asemenea prăjituri din străinătate calitate foarte bună.

5-6.